

RECENZE | ZPRÁVY

Za Jindřichem Schulzem

VLADIMÍR GONĚC

Na Zelený čtvrtek 2022 jsme se naposledy rozloučili s doc. PhDr. Jindřichem Schulzem, CSc., spoluzakladatelem a dlouholetým vysoce aktivním členem Česko-slovenské komise historiků.

Po dobu vydávání prvních patnácti svazků Česko-slovenské historické ročenky se stal významným součinitelem jak „úředně“, tedy jakožto spoluřešitel příslušného projektu pod GAČR,¹ tak partákem v tom nejvlastnějším slova smyslu při reálném fungování redakce Ročenky.

Jako člen Česko-slovenské komise historiků odvedl velmi záslužnou práci v oblasti součinnosti české a slovenské historické vědy. Především bych rád připomenul uspořádání tří zasedání Komise v Olomouci² jakožto jeho dílo do všech detailů, včetně vysokého nasazení laťky při doprovodných společenských událostech, spojených se zasedáním komise, od přijetí členů Komise rektorem Palackého univerzity či hejtmanem Olomouckého kraje. Spolupodílel se i na programu řady dalších konferencí a seminářů spojených se zasedáním Komise,³ byl aktivním účastníkem libereckých seminářů, zejména ve druhém deseti-letí jejich cyklu.

Olomoucký rodák (1940) J. Schulz na Univerzitě Palackého absolvoval studium historie a geografie a tyto obory nadále ve své vědecké práci efektivně propojoval. V roce 1964 nastoupil na katedře historie olomoucké filozofické

1 Projekty GAČR č. 404/96/0019, 409/99/0086, 409/02/0009, 409/05/2028, 409/08/0729.

2 Páté zasedání Komise v říjnu 1996, dvacáté třetí zasedání v listopadu 2005 a třicáté první zasedání v říjnu 2009.

3 Například v Trnavě v březnu 1999, v Českých Budějovicích v listopadu 2000 či v Pardubicích v listopadu 2004, etc.

fakulty v tehdejšímu systému tzv. vědecké aspirantury, v roce 1967 úspěšně obhájil kandidátskou disertační práci pod vedením Ladislava Hosáka, vzápětí byl přijat do pozice vědeckého pracovníka v Kabinetu regionálních dějin na jmenované fakultě. Na tomto pracovišti se podstatnou měrou podílel na edici Historického místopisu Moravy a Slezska pro období 1848–1960 od jeho třetího svazku. V každém svazku se podílel jednak na vlastní textové části (společně s Josefem Bartošem a Milošem Traplem), jednak pro každý okres Moravy a Slezska vypracoval jeho historicko-geografickou charakteristiku, mimoto konstruoval mapové přílohy místopisu. Náročná a pro práci historiků Moravy nezastupitelná materiálová a dokumentační edice doslova prolíná celoživotní vědeckou činností J. Schulze a byla úspěšně dovedena k vydání závěrečného svazku v roce 2011.⁴ Závěrečné svazky Místopisu jsou už dominantně právě jeho dílem.

Hlavní zaměření vědecké práce J. Schulze přitom představovala tematika středověkých a raně novověkých dějin, včetně širokého uplatnění historické geografie⁵ a historické demografie; stal se i jedním z průkopníků historické ekologie. Vedle práce na svých vlastních vědeckých výstupech se osvědčil i jako organizátor vědeckých týmů; připomeňme alespoň jeho úlohu redaktora a garanta mnohaletého projektu dějin Olomouce, když po obsáhlých sériích dílčích studií a článků se úspěšně dospělo výstupům v podobě zprvu „malých dějin Olomouce“ (okamžitě rozebraných),⁶ posléze až k dvousvazkovým dějinám Olomouce o celkovém rozsahu na 1 200 tiskových stran velkého formátu.⁷ Co do detailů a dílčích výstupů vědecké práce J. Schulze odkažme na známou webovou stránku Bibliografie české historie. Jen pro období od roku 1990 na ní najdeme k J. Schulzovi přes 270 záznamů.

Byl i oblíbeným a úspěšným vysokoškolským učitelem; této činnosti se však naplno směl věnovat až po roce 1990. Teprve tehdy mohl být také ustanoven docentem. Vedle Palackého univerzity přednášel historickou geografii i na Ostravské univerzitě, rok působil i na Univerzitě Komenského v Bratislavě.

Nutno zvýraznit i akademické funkce J. Schulze. A nejen proto, že u vědeckých pracovníků se velmi rychle zapomíná, co v těchto funkcích vykonali (či nevykonali). Při obecném povědomí, že většinou jsou takové funkce obsazovány osobami, které jsou pouhými udržovateli instituce v chodu, pokud nejsou

4 BARTOŠ, Josef – SCHULZ, Jindřich – TRAPL, Miloš: *Historický místopis Moravy a Slezska v letech 1848–1960*, sv. 16. Okresy Ostrava, Fryštát, Hlučín. Olomouc 2011.

5 Jmenujme alespoň spis: SCHULZ, Jindřich – ZEMEK, Metoděj: *Moravsko-uherská hranice v 10. – 13. století*. Brno 1972.

6 *Olomouc. Malé dějiny města* (hlavní redaktor Jindřich Schulz). Olomouc 2002.

7 *Dějiny Olomouce, 1., 2.* (hlavní redaktor Jindřich Schulz). Olomouc 2009.

přímo osobami, kterým přináší naplnění čistý pouhý výkon moci nad jinými lidmi. Lidí, kteří pro instituci i skutečně něco zásadního vykonali, posunuli ji podstatně kupředu, vybudovali nové součásti, je mezi nimi výrazná menšina.

J. Schulz patřil mezi ty zvláště výkonné v oné menšině. Olomoucká filozofická fakulta patřila mezi fakulty mimořádně zdevastované v období normalizace, při vytlačení vědy na okraj, v některých případech až „za okraj“ jednotlivých pracovišť. Přímo symbolicky vyjadřuje míru devastace skutečnost, že na dvě desetiletí zcela přišla o svou „erbovní disciplínu“, totiž obor filozofie.

J. Schulz nastoupil jako první vedoucí katedry historie v polistopadovém období, souběžně i jako proděkan fakulty v prvním volebním období po listopadu. Ve druhém volebním období byl zvolen děkanem fakulty, ve třetím volebním období se stal prorektorem univerzity pro organizaci a rozvoj. Jako prvořadý úkol si postavil obnovit váhu a význam vědecké práce a posunout ji do těžiště činnosti vysoké školy. Uplatňoval princip, že úroveň a kvalita všech ostatních složek v činnosti fakulty a vysoké školy může být pouze derivátem kvality vědecké práce.

J. Schulz má zásluhy v obnově či přesněji znovuvybudování filozofického pracoviště fakulty, v obnově uměnovědných oborů, v obnově oboru klasické filologie, v rozšíření palety oborů moderní filologie, v celkové rekonstrukci fakulty ve skutečné centrum humanitních věd. Nepominutelné jsou jeho zásluhy pro otevření nové fakulty umění olomoucké univerzity. Při rekonstrukci samotného historického pracoviště usiloval o navázání na původní koncept ještě předúnorového zakladatele oboru na Palackého univerzitě, profesora Ladislava Hosáka.

Nedá mi než připomenout, že náš Jindra byl i bohém, což někdo u vědeckých pracovníků může považovat za nepřístojnost, osobně se však domnívám, že to je i významný způsob, jak dosáhnout nadhledu při řešení vědeckých problémů i při organizační práci pro vědeckou instituci. A ve vysokém školství i jeden z účinných způsobů, jak se vyhnout školometství i jak se vyrovnávat se školometstvím jiných. Neboť školometství je stále vážnou zátěží vysokého školství v ČR (i SR), překážkou jeho rozvoje a stále i jedním z pozůstatků sužujícím ho od dob normalizace. Neméně tak to platí i pro byrokratismus ve vysokém školství a pro bohémství jako možný nástroj i příležitost povznesení se nad něj.

Z osobních vlastností Jindrových bych ještě rád poukázal na Jindrovu uvážlivost, přátelskou otevřenost, na schopnost smířovat rozvaděné akademiky, na schopnost překlenout vypjaté momenty v diskusích a v přípravách na náročné úkoly.

Právě tak si Tě, Jindro, budeme pamatovat.

